

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě
Komenského 10, 586 01 Jihlava

Zřizovatelem organizace je Kraj Vysočina

ŠÁRKA TRČKOVÁ A JEJÍ „ŽÁCI“

termín výstavy: **16. 11. 2022 - 19. 2. 2023**

místo konání: **Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě, Komenského 10**

kurátor: **Radek Wohlmuth**

vernisáž: 15. 11. 2022 v 17 hodin

Plzeňská rodačka - malířka a grafička Šárka Trčková (1965–2015) bude sice vždycky patřit mezi vizuální umělce, jejichž život se naplnil příliš brzy, ale její práce přesto nese všechny znaky úplné a soustředěné výpovědi. S Vladimírem Kokoliou, s nímž se na akademii dlouhodobě podílela na vedení ateliéru Grafika II, tvořili vyrovnaný a vzájemně se doplňující tým. Nikdy nepatřila mezi módní umělce, ale o to víc je její cesta koncentrovaná, přirozeně rozvíjená a zvažbená s tím, co sama prožívala. Přitom byla prakticky vždy pokládána za respektovanou a oceňovanou oborovou autoritu, jejíž názor má svou váhu a pádnost, přičemž kvalita úsudku je v souladu s kvalitou vlastní tvorby. Ta je výjimečná v mnoha ohledech, počínaje technologickými experimenty nebo předznamenáním renesance českého akvarelu a akvarelové malby vůbec. Tou nejvýznamnější kvalitou je ovšem tichá, ale důrazná schopnost téměř minimalistickými prostředky sdělovat zásadní pravdy a danosti týkající se lidského života.

Výstava, která její osobité vizuální uvažování připomíná, má tentokrát zvláštní název i formát. Nechce být tradiční retrospektivou, memorabilií, ani projektem, který by představoval pouze upřímnou poctu, přestože znaky toho všeho přirozeně nese. Název sám může naopak až trochu provokovat záměrnou banalitou, typickou třeba pro nenápadité formální přehlídky minulého režimu. Ne nadarmo je ovšem slovo *žáci* zpochybněno uvozovkami. Má totiž, jako ostatně celé pojmenování, jen zdůraznit, že od Šárky se bez ohledu na reálné - ať už profesní nebo lidské - vztahy mohl něco přiučít každý. Projekt v členitém prostoru OGV zónově mísí prvky autorské a kolektivní výstavy do

kombinovaného tvaru, přičemž některá místa jsou cele ukotvená v práci této umělkyně, jiná prolínavě těžší z tvorby vybraných zpřízněných autorů, jimiž jsou Vladimír Kokolia (1956), František Novák (1977), Tomáš Predka (1986), Pavel Příkaský (1985), Ondřej Roubík (1988) a Štěpán Vrbický (1978).

Také soubor vystavených prací je poněkud atypický. I když zahrnuje všechna zásadní období i média, kterými se Šárka Trčková vyjadřovala, důraz klade více než jindy na krajní - ne tolik známé a akcentované - polohy, ať už jsou to expresivní velkoformátové dřevoryty párované s linorytem z 90. let, nebo naopak zatím nikdy nevystavené akvarely z poslední životní etapy. Jestliže je ona sama koncepčně představována na základě poněkud jiné optiky, práce dalších zúčastněných umělců jsou zase selektovány na základě odpovědnosti vůči Šárce a s vědomím, že stejně jako jejich autoři nějakým více či méně zřetelným způsobem s jejím viděním, vnímáním nebo zachycováním světa komunikují. Na druhou stranu nehrají roli ani rok vzniku, ani technika jakou byly vytvořeny. Také způsob vzájemné interakce je pokaždé jiný. Jednou to může být důraz na způsob malby či barevné spektrum, jindy koncentrace na figuru, příště zas téměř metafyzický prožitek běžného okamžiku. Krom toho všechny autory samozřejmě spojuje příslušnost ke stejnému ateliéru, umělecký potenciál a možná i jistý soliterní aspekt, který se k nim váže.

Je to snaha o poněkud jiný druh prezentace, jenž chce navzdory vědomí o stavu věcí, ignorovat životopisná fakta a pracovat s vybranými artefakty jako s vitálním a autentickým materiálem nabitým empatií, který je aktuální v jakékoli době a tím spíš v té naší. Rezonují v ní stejně tak obavy, existenciální tíseň a osamění, jako sounáležitost, podpora a pocit blízkosti. Výstava se ovšem také snaží být vztažená k dnešku a jeho kontextu, nejen z hlediska jistého dějinného okamžiku, ale i ve smyslu kompatibilního společenství lidí, které k sobě vážou prožitky, dialogy, vzpomínky. To, že jeden z nich momentálně není fyzicky přítomný, neznamená, že vůbec neexistuje, neovlivňuje ostatní, nevyslovuje se k současnosti. Proto jsou možná právě práce, které vznikly teprve ex post, z určitého pohledu cennější, než ty, jež se vztahují k přímé kontaktnosti.

V ideálním případě by mělo jít o projekt, který se vším všudy přináleží našemu tady a teď, takové otevírá otázky a takovou energií disponuje. Nejde po efektu, ale po hledání důvodu pracovat. Občas se přiblíží hraničnímu stavu, kdy se věci lámou a vykročí někam dál. Jedná se o setkání abstraktna, pojmových věcí i prožitku a naznačuje, že není nutné věci dopovídat. Nabízí problémy, ne návody. Připomíná, že i v baličáku může být nějaká symbolika, dobová bída, ze které dokáže vykvést umění. A především ukazuje, že všichni autoři malují stejný obraz, i když každý z nich to dělá úplně jinak.

Radek Wohlmuth